

На основу члана 81. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019 и 149/2020), члана 7. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Сл. гласник РС“, бр. 89/2019) и члана 50. став 1. тачка 1) Статута Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин, дел. бр.118/18 од 27.2.2018. године, Школски одбор је на седници одржаној дана 30. јуна 2021. године, донео следећу

СТРАТЕГИЈУ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ГИМНАЗИЈЕ И ЕКОНОМСКЕ ШКОЛЕ „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“ КОВИН

І СВРХА И ОБЛАСТ ПРИМЕНЕ

Сврха Стратегије управљања ризицима Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин је да пружи смернице у погледу управљања ризицима, како би се подржало остваривање циљева корисника јавних средстава, осигурала заштита запослених и пословне имовине и обезбедила финансијска одрживост.

Приоритет је дат ризицима који имају утицај на стратешке циљеве Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин. Међутим, неопходно је размотрити и остале ризике који могу настати на нивоу унутрашњих организационих јединица Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисника јавних средстава.

Ова Стратегија се примењује на све пословне активности Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин. Саставни је део оквира управљања у Гимназији и економској школи „Бранко Радичевић“ Ковин и примењује се на сва запослена и ангажована лица.

ІІ ПРАВНИ ОКВИР И ДЕФИНИЦИЈА

Основ за доношење Стратегије управљања ризицима Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин садржан је у Закону о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019 и 149/2020), Правилнику о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Сл. гласник РС“, бр. 89/2019), Приручнику за финансијско управљање и контролу и Смерницама за управљање ризицима.

Чланом 7. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Сл. гласник РС“, бр. 89/2019) прописано је да се ради вршења

активности управљања ризицима усваја стратегија управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени.

У приручнику за финансијско управљање и контролу и у Смерницама за управљање ризицима, које је издало Министарство финансија, описани су важни делови процеса управљања ризицима.

Ризик представља вероватноћу да ће се десити одређени догађај који би могао имати негативан утицај на остваривање циљева корисника јавних средстава. Ризик се мери кроз његове последице и вероватноћу дешавања. Управљањем ризицима осигурава се разумна сигурност да ће се, у остваривању циљева, средства користити економично, ефективно и ефикасно.

III СТАВОВИ ГИМНАЗИЈЕ И ЕКОНОМСКЕ ШКОЛЕ „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“ КОВИН ПРЕМА РИЗИЦИМА

Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисник јавних средстава, залаже се за управљање ризицима који би могли бити претња извршавању постављених циљева. Из тог разлога руководство Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин сматра да:

- 1) управљање ризицима треба постати састави део процеса планирања и доношења одлука,
- 2) све активности које носе ризик значајно штетног публицитета или друге штете за углед Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин треба настојати избећи,
- 3) управљање ризицима треба да омогући да се предвиде неповољне околности или догађаји који би могли спречити остварење циљева Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин,
- 4) организациона култура треба бити таква да не ствара одбојност према ризицима.

IV ПРОЦЕС УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Сви запослени код корисника јавних средстава имају одређени степен одговорности за идентификовање и управљање ризицима.

Лица укључена у процес управљања ризицима имају следеће одговорности:

Лице укључено у процес управљања ризиком	Одговорност
Директор Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин	• Одређује стратешки смер и стварање услова за несметано спровођење свих активности везаних за управљање ризицима; • Обезбеђује највиши ниво преданости и подршке за управљање ризицима; • Потписује Стратегију управљања ризицима и даје одговарајуће смернице; • Именује координатора и чланове Радне групе за финансијско управљање и контролу.

Интерни ревизор	• Обавља ревизију кључних елемената процеса управљања ризицима; • Процењује адекватност контролних механизма у односу на ризике; • Указује на ризике, односно нежељене догађаје који се могу покренути као последица неадекватних контролних механизма; • Даје препоруке које иду у смеру јачања контролних механизма.
Координатор Радне групе за финансијско управљање и контролу	• Координира имплементацијом процеса управљања ризицима; • Обезбеђује да су сви руководиоци упознати са потребом увођења управљања ризицима и са смерницама за управљање ризицима; • Подстиче културу управљања ризицима и даје подршку руководиоцима у ефикасном управљању ризицима јачањем свести о потреби управљања ризицима; • Одговоран је за израду и ажурирање стратегије управљања ризицима и одговарајућих смерница.

Лице укључено у процес управљања ризиком	Одговорност
Чланови Радне групе за финансијско управљање и контролу	• Обезбеђују свакодневно управљање ризицима; • Обезбеђују да се управљање ризицима у њиховом подручју одговорности спроводи у складу са Стратегијом управљања ризицима; • Обезбеђују да су запослени свесни кључних циљева, приоритета и главних ризика; • Подстичу запослене и оспособљавају их за системско препознавање и решавање ризика који прете њиховим активностима; • Утврђују нове методе рада и подстичу иновативност.
Запослена и ангажована лица	• Користе смернице за управљање ризицима; • Идентификују ризике који би могли резултирати неиспуњавањем кључних циљева и задатака; • Сваки нови ризик или неодговарајуће постојеће мере контроле пријављују надређеном руководиоцу; • Примењују контролне механизме у циљу ублажавања ризика.

Модел управљања ризицима, који успоставља Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин, састоји се од четири корака:

- 1) утврђивање ризика,
- 2) процена ризика,
- 3) решавање ризика,
- 4) праћење ризика.

V УТВРЂИВАЊЕ РИЗИКА

Ризици се утврђују у обрасцу за утврђивање и процену ризика, а евидентирају у регистру ризика. Регистар ризика је база података за све информације о ризицима с циљем смањења нивоа неизвесности која би могла бити претња остварењу циљева дефинисаних стратешким планом.

Да би се успоставило ефикасно праћење ризика и извештавање о ризику, регистре ризика треба редовно ажурирати. Код Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисника јавних средстава, могуће је разликовати две врсте регистра ризика:

- 1) регистре ризика на нивоу Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисника јавних средстава, у коме су приказани најзначајнији ризици на нивоу Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин,
- 2) праћење ризика на нивоу унутрашњих организационих јединица, који је саставни део регистра ризика на нивоу Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин.

Руководилац корисника јавних средстава именује Радну групу за финансијско управљање и контролу с циљем да идентификује, ажурира и извести о ризицима на нивоу Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисника јавних средстава. Директор Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин донео је Решење о образовању Радне групе за финансијско управљање и контролу у Гимназији и економској школи „Бранко Радичевић“ Ковин дел. број 275/1-21 од 25.6.2021.године.

VI ПРОЦЕНА РИЗИКА

Мерење ризика изводи се из идентификовања ризика. Посматра се кроз термине утицај и вероватноћа.

Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисник јавних средстава, мериће утицај ризика на следећи начин:

Рангирање	Утицај	Опис
3	Висок	• Прекид свих важних програма/услуга; • Наноси знатну штету интересним групама (грађанима, добављачима); • Значајна повреда закона и прописа; • Значајан финансијски губитак; • Значајно доведена у питање сигурност запослених; • Озбиљан утицај на углед Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин.
2	Средњи	• Прекид неких важних програма/услуга; • Наноси одређену штету интересним групама (грађанима, добављачима); • Одређена повреда закона и прописа; • Финансијски губитак; • У одређеној мери доведена у питање сигурност запослених; • Утицај на углед Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин.

1	Низак	• Кашњења у мањим пројектима/услугама; • Губитак средстава (мала вредност); • Наноси мању штету интересним групама (грађанима, добављачима); • Незнатна повреда закона и прописа; • Финансијски губитак (мала вредност); • У мањој мери доведена у питање сигурност запослених; • Незнатан утицај на углед Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин.
---	-------	--

Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисник јавних средстава, мериће вероватноћу појаве ризика на следећи начин:

Рангирање	Вероватноћа	Опис
3	Велика	Очекује се да ће се одређени догађај десити у већини ситуација.
2	Средња	Догађај би се могао десити у неком тренутку.
1	Мала	Није вероватно да ће се догађај десити.

Процена ризика се темељи на матрици за мерење ризика. Укупна изложеност ризику добија се множењем бодова за утицај са бодовима за вероватноћу. Вероватноћа може бити: ниска (1), средња (2) и висока (3). Утицај може бити: низак (1), средњи (2) и висок (3).

Матрица ризика приказана је на следећој слици:

У Т И Ц А Ј	Висок (3)	3	6	9
	Средњи (2)	2	4	6
	Низак (1)	1	2	3
		Ниска (1)	Средња (2)	Висока (3)

Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин сматраће ризик критичним ако му је додељена оцена ризика шест или девет.

VII РЕШАВАЊЕ РИЗИКА

Решавање ризика зависи од вероватноће и утицаја ризика и чини основу за утврђивање начина управљања ризицима. У зависности од значаја и укупне изложености ризику, предузимају се мере:

- 1) избегавање ризика,
- 2) преношење ризика,
- 3) прихватање ризика,
- 4) подела ризика,
- 5) ублажавање ризика.

Наведене мере треба да буду одговарајуће, ефикасне, свеобухватне и у непосредној вези са значајем ризика. Процедуре за управљање ризиком подразумевају посвећеност и учешће свих запослених.

VIII ПРАЋЕЊЕ РИЗИКА

Окружење у коме Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин послује стално се мења. Због тога је потребно стално праћење и информисање о ризицима. Овим се процењује ефикасност управљања ризицима и потреба додатног утицаја на ублажавање истих.

Имајући у виду потребе Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин врши се процена Стратегије управљања ризицима Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин, како би се ускладила са праксом и променама у методологији управљања ризицима у јавном сектору Републике Србије.

Мерење учинака је кључна активност у праћењу да би се утврдило да ли управљање ризицима ефикасно подржава пословне циљеве.

Индикатори учинка ће се временом прилагођавати, у зависности од статуса успостављеног система финансијског управљања и контроле и нарочито процеса управљања ризицима.

Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисник јавних средстава, користиће следеће индикаторе за праћење учинка управљања ризицима:

- 1) повећање учесталости теме управљања ризицима на састанцима руководства,
- 2) број припремљених извештаја о ризицима,
- 3) повећање броја препорука интерне ревизије које је руководство прихватило,
- 4) повећање броја похађаних семинара и обука о систему финансијског управљања и контроле.

IX КОМУНИКАЦИЈА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Комуникација везана за управљање ризиком у Гимназији и економској школи „Бранко Радичевић“ Ковин обавља се у писаној форми, користећи интерни систем доставе докумената. Сви учесници у управљању ризиком дужни су да чувају документа везана за управљање ризиком из своје надлежности у складу са важећим законским прописима.

Руководиоци унутрашњих организационих јединица и сви запослени дужни су да поднесу извештај о ризицима које нису у стању да реше или контролишу.

Регистар ризика припрема координатор Радне групе за финансијско управљање и контролу у Гимназији и економској школи „Бранко Радичевић“ Ковин, а одобрава руководиоца корисника јавних средстава, односно директор Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин.

Радна група за финансијско управљање и контролу у Гимназији и економској школи „Бранко Радичевић“ Ковин на кварталном нивоу расправља о ризицима и повезаним контролним мерама.

Регистар ризика из области финансијског пословања Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин, као корисника јавних средстава, ће се ажурирати сваке три године и у случају када се пословно окружење значајније измени.

На основу члана 6. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору руководиоца корисника јавних средстава извештава министра финансија о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле до 31. марта текуће године за претходну годину на обрасцима које припрема Централна јединица за хармонизацију.

Х АЖУРИРАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

У складу са чланом 7. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору руководиоца корисника јавних средстава усваја стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајно измени.

Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин ће поступити у складу са претходним ставом и ажурирати Стратегију управљања ризицима Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајно измени.

ХІ ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Саставни део ове Стратегије су прописани обрасци: Образац за утврђивање и процену ризика и Образац регистра ризика.

Стратегија управљања ризицима Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин заведена је под деловодним бројем 277/1-21 од 28.6.2021. године.

Школски одбор је Стратегију управљања ризицима Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин донео одлуком дел.бр. 281/9-21 од 30.6.2021. године, која је њен саставни део.

Председник школског одбора

Ивана Бобић

Ова Стратегија је објављена на огласној табли Школе дана 30.6.2021. године, а ступила је на снагу дана 8.7.2021. године.

Секретар Школе

Бисера Недељковић

Образац за утврђивање и процену ризика

Циљ:					
Ризик и кратак опис ризика (главни узрок ризика и потенцијалне последице)	Процена степена ризика			Преглед постојећих контролних активности везаних уз утврђени ризик	Потребне додатне радње (предлог одговора на ризик)
	Утицај (1-3)	Вероватноћа (1-3)	Укупно (2x3)		
1	2	3	4	5	6

Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин*

Регистар ризика

Циљ	Ризик	Кратак опис ризика (главни узрок ризика и потенцијалне последице)	Преглед постојећих контролних механизма уз утврђени ризик	Степен ризика		Одговор на ризик Планиране радње (смањити, пренети или избећи ризик)**	Рок за извршење планираних радњи	Одговорна особа
				Утицај	Вероватноћа			

* Ако се регистар ризика ради за одређени програм који се реализује преко више буџетских корисника, уместо назива корисника буџета може се навести назив програма.

** У случају да је ризик прихваћен (у целисти или делимично) објаснити зашто је прихваћен и до које мере.